

Memoràndum Montseny 2019

Montseny a la tardor (tríptic). Autora: Teresa Miarnau

ÍNDIX

1. Introducció	3
2. La protecció jurídica al Parc del Montseny en l'actualitat	4
3. Els conflictes que genera la indefinició jurídica	5
4. Els projectes d'infraestructures promoguts per les administracions al Parc del Montseny	8
5. Algunes dades sobre l'ús públic del Parc	10
6. Quin futur volem per al Parc Natural del Montseny?	12
7. Alternatives possibles per tal de redreçar la situació	13
ANNEXOS	15

1. Introducció

Contemplant des d'una mirada externa, particularment urbana, hom podria deduir que el Parc Natural del Montseny es troba en una situació de conservació correcta, paisatgísticament i ambientalment, que el col·locaria a l'avantguarda dels espais naturals protegits a Catalunya.

La realitat però és ben lluny de corroborar aquesta visió idíl·lica que, d'alguna manera, es vol transmetre a l'opinió pública des de l'Administració i que és promocionada també per alguns sectors privats. El fet és que ja fa uns anys, actuats des d'instàncies a voltes privades i a voltes públiques, es vol desenvolupar diferents projectes especulatius que posen en perill aquest territori suposadament protegit.

Aquests projectes, atiatats fins i tot pels sempiterns grups inversors internacionals, estan posant en qüestió la pervivència dels diferents estatges i hàbitats que integren el massís, més enllà d'altres perills globals, abastament publicitats, com el canvi climàtic.

D'altra banda, la passivitat, i també la intervenció negativa, dels estaments que haurien de vetllar per la conservació del Parc, està permetent la desregulació pràctica de les normes que, millor o pitjor, el protegien fins ara. Paral·lelament, la massificació turística a les zones nuclei d'aquesta muntanya, consentida i promocionada per l'Administració del Parc, acompanyant el creixement sostingut del sector terciari, pot acabar decidint, a mitjà termini, el futur d'aquesta Reserva de la Biosfera.

Amb el present memoràndum, volem evidenciar quins són els trets principals de la situació que està comprometent l'existència del Parc Natural del Montseny, tal com l'hem conegut fins avui.

---

2. La protecció jurídica al Parc del Montseny en l'actualitat

El 26 de gener de 2017 es feia públic el Dictamen del Servei d'Assessoria Jurídica de la Diputació de Barcelona, informant del contingut de la sentència definitiva del Tribunal Suprem, que anul·lava el Pla Especial de Protecció del Medi natural i del Paisatge del Parc del Montseny, per un defecte de forma. De llavors ençà ja han passat dos anys i la situació, pel que fa al planejament urbanístic i ambiental, segueix sent tributària del Pla Especial de 1977, fet que ens fa retrocedir quaranta anys pel que fa a la protecció del massís.

Malgrat les declaracions d'intencions fetes públiques per les diputacions de Barcelona i de Girona, en què s'assegurava la voluntat de «treballar coordinadament amb la Generalitat de Catalunya, ...per tal d'aprovar com més aviat millor, el nou decret de Declaració del Parc Natural del Montseny i l'estudi d'impacte ambiental estratègic, ...i per iniciar els treballs per l'aprovació d'un nou Pla Especial de Protecció del Montseny».¹ A data d'avui, cap de les administracions citades ha avançat ni un mil·límetre en la confecció d'aquest nou Pla.

D'altra banda, en el decurs de l'any 2017, s'ha procedit a iniciar la tramitació ambiental corresponent a l'ajustament del PEIN Montseny. D'aquesta manera, els espais PEIN quedarien integrats dins dels nous límits del Parc que es proposen. L'aprovació d'un nou decret de Parc Natural del Montseny (que modificaria el que va ser aprovat l'any 1987 -Decret 105/1987, de 20 de febrer-), vindria a assegurar els límits actualitzats del Parc del Montseny.

Val a dir, però, que si aquest nou Decret fos aprovat pel Govern (de la qual cosa es desconeix el calendari), la seva contribució a la preservació d'aquest espai natural, només incidiria en allò que fa referència als límits geogràfics que determinen la seva extensió. En cap cas, contindria les figures de protecció específiques que necessita la conservació d'aquest espai natural emblemàtic, tal i com reconeix el mateix *Estudi Ambiental Estratègic (EAE)* incorporat a la tramitació ambiental del nou Decret. Així doncs, malgrat que la proposta de decret ampliaria l'espai PEIN i unificaria les figures de protecció, no implantarà un instrument jurídic que planifiqui i gestioni aquest espai natural. Aquest instrument de planificació hauria de ser, necessàriament, l'anteriorment al·ludit *Pla Especial*.

En qualsevol cas, el text de l'*EAE* abans esmentat incideix en la idea bàsica que «l'acompliment d'una part important dels objectius ambientals plantejats resta condicionada a la integració de mesures o a l'execució d'actuacions que majoritàriament corresponen a l'àmbit de la gestió de l'espai i no pas a l'exercici de modificació de la delimitació de l'espai que s'analitza en el document».

---

¹ Vegeu la Declaració institucional de la Diputació de Barcelona de 23 de febrer de 2017, adjunta (Annex I).

Així doncs, hom pot cloure que, fins i tot, en el cas hipotètic de que s'acabés aprovant el nou Decret de Parc Natural del Montseny en un termini breu, les figures de protecció específica, similars a les que estaven en vigor fins al desembre de 2016, quedarien fora d'aquest nou ordenament jurídic, sense concretar, d'altra banda, els terminis de la seva futura aprovació.

A banda de l'anterior, i sense voler entrar al detall del text del reiterat Decret, encara no nascut, convé assenyalar que el caràcter de gestió que s'estructura a la seva disposició addicional 4a, amaga un cert grau de perversitat en deixar la porta oberta a la gestió privada del territori protegit, però sense definir-ne clarament els límits.

Altrament, resulta fàcil deduir que la retrocessió normativa al Pla Especial de l'any 1977 no pot garantir les figures de protecció mínimes que han estat en vigor en el període 2008-2016, atès que les seves consideracions han estat completament superades pels canvis que hi ha hagut en matèria ambiental a nivell català i europeu.

De tot l'anterior s'esdevé la necessitat i la urgència que sigui confegit i aprovat un nou Pla Especial de protecció, actualitzat a les normatives ambientals en vigència. O, en el seu defecte, que sigui aprovada una llei de protecció específica que asseguri la pervivència dels valors naturals, socials i culturals que han donat vida al Parc Natural del Montseny des de fa quasi un segle.

3. Els conflictes que genera la indefinició jurídica

La inexistència d'un marc referencial clar que, per la seva obsolescència, no pot oferir la normativa de 1977, ha permès l'aparició d'un seguit de projectes de tipus urbanístic, hoteler i d'infraestructures en l'àmbit del massís del Montseny. Els primers, cercant els límits exteriors d'allò que ha estat fins ara el Parc Natural del Montseny, tot i que en alguns casos també s'apropen al nucli del Parc –com és el cas del municipi de Montseny- i la resta, incidint en llocs d'especial interès natural, bé de la zona nucli del Parc, o bé en les seves proximitats, com són el nou POUM de Viladrau, el Pla Parcial Urbanístic de Can Poi a la Garriga, o la modificació puntual del POUM de Sant Antoni de Vilamajor.

Sembla evident que, bona part d'aquests projectes, neixen com a conseqüència del rebrot que la indústria de la construcció ha tornat a experimentar aquests dos darrers anys. Aquest cop, la bombolla immobiliària s'abraona sobre un espai natural protegit i sembla que això no amoïna les autoritats ambientals que preparen l'esmentat Decret, malgrat que incideixen en la preservació de les vies de connectivitat ecològica.

Però també és cert que des de determinats àmbits de l'Administració -de la Diputació de Barcelona, en aquest cas-, s'està promocionant i sufragant la construcció de carreteres allí on, fins ara, hi ha pistes o camins de comunicació en perfecte estat que, en la majoria de casos, no comuniquen veïnats ni masies habitades ni nuclis poblacionals, sinó instal·lacions privades de tipus terciari. Aquestes vies de comunicació no haurien de requerir d'una modificació del seu estatus, ni tampoc d'un dispendi de diner públic que, en tot cas, només beneficia explotacions privades d'aquesta mena, creant, per altra banda, noves vies de penetració en àmbits relativament ben conservats fins ara, amb els consegüents impactes associats.

De qualsevol manera, en conjunt, el nombre de projectes que han iniciat, o continuat, tràmits ambientals dins del territori del Parc del Montseny els darrers anys, ha experimentat un increment quasi exponencial. A tall d'exemple, citarem que el nombre d'expedients rebuts per consulta d'aquesta part han estat els següents: quatre durant l'any 2015, set el 2016, vuit el 2017 i tretze l'any 2018. Val a dir que, la segona setmana de gener de 2019, ja hem rebut un nou expedient d'asfaltatge d'una pista dins la zona central del Parc.² Posteriorment, dos expedients més en el decurs de les primeres setmanes de febrer.

Com es veurà a la documentació adjunta, alguns d'aquests projectes d'infraestructures trepitgen, literalment, zones i biòtops on s'estan duent a terme projectes de protecció i recuperació d'espècies endèmiques.

Aquest és cas del projecte LIFE Tritó Montseny (projecte de conservació de la UE), que es desenvolupa en unes quantes zones que són travessades per pistes antigues. Ara, sota la iniciativa de l'Ajuntament de Fogars de Montclús, es volen convertir en carreteres rurals. La hipotètica execució d'aquestes infraestructures podria acabar delmunt poblacions de *Calotriton arnoldi* i/o d'altres espècies relacionades amb els mateixos biòtops.

Aquesta contradicció, que és manifestament flagrant, no ha comportat cap reacció per part de les autoritats ambientals que haurien de vetllar per la conservació dels valors naturals del Parc (Oficina del Parc Natural, DTES,...). Ben al contrari, una declaració efectuada pel DTES i signada pel director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, el 6 de febrer de 2019, avala aquest tipus de projecte amb el tràmit ambiental simplificat.³

---

² Vegeu l'Annex II, adjunt al present Memoràndum.

³ Vegeu Declaració del DTES, referent al Projecte de pavimentació del camí de Can Rovira a Can Satanàs, fase I, promogut i tramitat per l'Ajuntament de Fogars de Montclús (exp. OTAABA20180108), (Annex III).

Altrament, els projectes urbanístics (POUM, PPU, etc.), apareguts en el darrer període al voltant del massís i ja anteriorment citats, posen en perill uns quants corredors biològics que permeten la comunicació faunística, des de les zones perifèriques del Parc fins a zones relativament ben conservades de les comarques veïnes.⁴

Alguns projectes extractius, tot i que eventualment aturats, qüestionen l'existència dels recursos bàsics d'aquesta muntanya. Ens referim (per posar un altre exemple) al projecte d'explotació d'aigües subterrànies promogut per l'empresa Liguats Vegetals, SA,⁵ que implicaria la construcció de vint-i-vuit pous d'extracció, a prop de la riera de coll Pregon (Viladrau), els quals se sumarien a l'espoliació que suporten els aqüífers profunds del massís, a través de l'activitat de les empreses embotelladores.

Tot i que el projecte esmentat sembla aturat, eventualment, val a dir que compta amb l'informe favorable de l'Oficina del Parc i el vist i plau inicial de l'ACA, base sobre la qual podria ser reactivat en qualsevol moment. Fins ara, però, no hi ha hagut ni un sol informe científic o pericial que permeti assegurar quin és l'estat de l'aqüífer Montseny-Guilleries, o determinar si unes noves extraccions en qüestionarien l'existència mateixa.

Un altre projecte infraestructural que amenaça diferents punts del Parc, des de les seves zones exteriors fins al mateix nucli, és el promogut per Red Eléctrica de España, per «re-potenciar» la línia aèria de transport d'energia elèctrica a 220kV, des de Sant Celoni fins a Vic. Aquest projecte, que també compta amb els informes favorables del DTES i l'Oficina del Parc (que hi posen algunes condicions), implicaria la intervenció en punts diferents de l'orografia més complicada del massís per tal de sobre elevar determinades torres d'alta tensió. Això comportaria la intromissió de maquinària pesant, per obrir nous camins, reforçar els fonaments d'algunes torres i operar amb els conductors existents sobre el terreny, descarregant-los i tornant-los a carregar, ajudats per grues de grans dimensions, amb els impactes consegüents.

Les consideracions presentades per la CSM pel que fa a aquest darrer projecte, com en els altres casos, detallen específicament els impactes que aquestes intervencions podrien implicar sobre el medi.⁶

---

⁴ Vegeu l'Esquema de Connectivitat ecològica de l'informe de la Vola pel tràmit ambiental del nou Decret de Parc Natural (Annex IV).

⁵ Fabricants de la coneguda marca de begudes vegetals «Yo Soy».

⁶ Vegeu les consideracions presentades per la CSM el 29 de desembre de 2017, sobre aquest projecte (Annex V).

Finalment, els projectes d'ampliació de diferents instal·lacions hoteleres, o la posada en marxa d'alguna que fins ara no funcionava, a l'interior del Parc, ha produït situacions tan contradictòries com en el cas de l'hostal de Santa Fe, la propietat del qual, que compta amb el suport de l'Ajuntament de Fogars de Montclús, ha presentat un projecte de remodelació que implicaria ampliar la superfície construïda en més del 24%, inserint part de la nova construcció en zona inundable on, a més, es reproduïxen espècies protegides com la granota roja (*Rana temporaria*), entre altres.

A més, l'activitat del restaurant d'aquest hostal, que es desenvolupa des de fa quasi una dècada, el juliol de 2018 no disposava d'autorització d'abocament de l'ACA, que no havia sol·licitat anteriorment,⁷ i es desconeix les característiques dels seus abocaments a llera, en un lloc d'especial protecció com és l'entorn de Santa Fe, tot plegat amb la complaença de l'Ajuntament esmentat, que no ha aturat aquesta activitat.

No hi pot haver dubte que l'actual marc normatiu, amb la corresponent regressió al Pla Especial de l'any 1977 (*PE-77*), implica un àmbit d'actuació on els límits d'allò que està protegit, i les mateixes figures de protecció, trontollen de manera perillosa. Les qualificacions dels diferents graus de protecció: ZRN, ZAINEP i ZIN,⁸ contingudes en el Pla Especial de 2008 (*PE-2008*), no coincideixen ni pel que fa a la superfície que ocupen, ni per les figures que diuen protegir, amb aquelles que inclou el *PE-77*, quant als àmbits que hi defineix (Àrees de Parc i de pre-Parc), ni per les mateixes figures que implanta: zona de reserva natural, zona de reserva natural qualificada, zona de paisatge i historico-artística, zona d'influència, etc.

4. Els projectes d'infraestructures promoguts per les administracions al Parc del Montseny

De forma reiterada, trobem una característica principal en l'estratègia de presentació i aprovació dels projectes que pretenen convertir les pistes existents en «carreteres rurals» (utilitzant la terminologia que s'hi empra). Aquesta estratègia consisteix en el fraccionament de les actuacions proposades. De tal manera que, el projecte presentat en primera instància, només és una petit tram del camí que es pretén convertir en carretera.

---

⁷ Vegeu informe de l'ACA de data 16-7-2018 (Annex VI)

⁸ ZRN (Zona de Reserva Natural); ZAINEP (Zona d'Alt Interès Natural, Ecològic i Paisatgístic); ZIN (Zona d'Interès Natural).

Aquesta tècnica d'escometre projectes per fases, que hom pot denominar «de penetració», els hi permet obviar la visió de conjunt sobre el territori i mostrar només la part menys problemàtica des del punt de vista ambiental. Si, per contra, els projectes apareguessin amb la totalitat del recorregut que es vol convertir en «carretera rural», això permetria entendre, de forma evident, els impactes que el conjunt implica sobre hàbitats i/o espècies protegides. D'aquesta manera, el fraccionament també els permet accedir a procediments d'avaluació ambiental simplificats i a mecanismes més laxes de contractació de les obres.⁹

Com es pot observar a la documentació adjunta, tots els projectes contempen la conversió de pistes en «carreteres rurals» en trams inicials que volten des dels 250m fins a 750m en aquestes primeres fases. El que obvien, de manera més o menys impúdica, és que els recorreguts reals que es volen convertir en carretera, oscil·len entre els 2,2km i els 3,48km totals, que ostenten les pistes esmentades.

El problema podria ser considerat menor, si no fos perquè en la majoria de casos, aquests recorreguts totals s'endinsen en zones d'especial protecció, bé per la seva qualificació, bé perquè són hàbitats d'espècies en perill greu d'extinció, com és el cas del *Calotriton arnoldi*, citat més amunt d'aquest memoràndum.

Consultada la cartografia adient, hom pot deduir que aquesta estratègia de penetració a les zones nucli del massís que, d'altra banda, són també les més ben conservades des del punt de vista ambiental, només pot respondre al desig planificat d'asfaltar totes i cadascuna de les actuals pistes que comuniquen diferents zones del Montseny, sense justificar però, la seva necessitat social, econòmica o de seguretat, atès que la majoria de les pistes existents són perfectament transitables en l'actualitat.

Tot aquest seguit de projectes fraccionats, els quals són previstos en zones centrals del Parc del Montseny, ens indueix a creure que existeix un pla preconcebut d'asfaltar, o més ben dit, de convertir en «carreteres rurals» (utilitzant la terminologia emprada en casos anteriors) pistes que fins ara permeten comunicar-se amb els racons més ben conservats de la zona nucli (per desenvolupar activitats científiques, p. e.) però que, d'altra banda, no han permès, fins ara, una aflluència massiva de turistes, excursionistes o clients del sector terciari existent al Parc.

---

⁹ Vegeu les consideracions relatives a: *Projecte executiu de la segona fase de pavimentació del camí veïnat de Vilaseca, al terme municipal de Montseny; Projecte pavimentació camí de La Costa del Montseny a Can Riera de Ciuret. Fogars de Montclús; Projecte pavimentació camí de Can Rovira a Can Satanàs. Fogars de Montclús i Projecte de pavimentació del camí de la carretera BV-5114 a Mosqueroles fase 1, del terme municipal de Fogars de Montclús (Annex VII).*

Dit d'una altra manera, fins ara, els especialistes i les autoritats del Parc coneixen perfectament quins són els *hot-spots* de freqüentació dins el Parc. Són localitzats i d'alguna forma *monitoritzats*. Amb l'aparició de noves carreteres, que acabarien unint-se a les actualment existents, la situació es podria descontrolar fàcilment. En resum, més cotxes i més gent escampada i dispersa a l'interior del Parc, precisament en els punts que han sofert, fins ara, una intromissió més aviat controlada.

D'altra banda, aquest seguit de noves infraestructures, tendeixen a fraccionar el territori, tallen els corredors biològics i *urbanitzen* indrets del Parc, que a dia d'avui han mantingut la seva integritat ambiental en bon estat, estintolant el seu caràcter de Parc Natural i de Reserva de la Biosfera.

La tècnica d'anar creant infraestructures viàries, per acabar promovent projectes urbanístics especulatiu després, és massa coneguda al nostre país perquè no la considerem com una probabilitat, o com una tècnica vinculada a la gestió d'aquest devessall de projectes infraestructurals. Dit d'una altra manera, la degradació i massificació deliberada del territori montsenyenc, podria obrir les portes a la penetració posterior de projectes urbanístics en aquest espai suposadament protegit.

En definitiva, tret de casos comptats, com seria el cas del veïnat de Vilaseca, tampoc es justifica la bondat d'aquestes obres com a via de comunicació entre masies habitades o amb activitat agrària tradicional. Encara més, s'estaria utilitzant l'existència d'alguna d'aquestes explotacions, en l'ínterim, per tal de justificar la creació de noves carreteres que permetin arribar, amb vehicles particulars, fins a indrets on no hi ha cap d'aquestes activitats.

Aquest és el cas d'alguns projectes en els quals s'afirma, obertament, que l'existència d'aitals vies asfaltades permetrà l'accés de molts més visitants (i dels seus vehicles s'entén) a zones on la freqüentació ha estat més o menys controlada fins avui.¹⁰

5. Algunes dades sobre l'ús públic del Parc

Abundant en el tema de la freqüentació i la massificació de vehicles particulars, convé destacar l'experiència aconseguida en el decurs del mesos d'octubre, novembre i desembre de 2018, en relació amb la segona fase de l'establiment d'un servei d'autobusos que, enllaçant amb el tren, permet arribar des de les conurbacions de Barcelona o Girona fins a punts centrals del Parc del Montseny (Santa Fe i Fontmartina).

---

¹⁰ Vegeu pàg. 11 de les consideracions relatives a la conversió del camí de Mosqueroles en carretera rural (Annex VII).

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

Aquesta segona experiència de transport públic al Montseny¹¹ ha estat conseqüència de les queixes reiterades d'algunes associacions de veïns i de propietaris -a més de les denúncies reiterades de les entitats ambientals-, a la vista dels greus problemes que crea la massificació de vehicles particulars en determinats indrets del Parc Natural que, de manera reiterada s'han produït en els darrers anys.

Promoguda per l'Oficina del Parc i pels diferents agents socials, econòmics i ambientals que participem en la marxa quotidiana del massís, tenia com a objectiu declarat la reducció del transport privat que envaeix determinats indrets del Parc els caps de setmana, principalment a l'hivern i a la tardor.

Després dels tres mesos de funcionament d'aquesta segona fase, les dades obtingudes no poden ser menys encoratjadores. No s'ha constatat cap reducció efectiva del trànsit de vehicles particulars, en els moments punta de la temporada. Ans al contrari, es verifica que la introducció dels busos que transiten fins a Santa Fe i Fontmartina, contribueixen a densificar el trànsit de les carreteres BV-5114 i BV-5119, cosa que afegeix problemes de seguretat, per la poca maniobrabilitat dels busos de grans dimensions, en una carretera hiper-utilitzada i de difícil traçat.

A banda d'això, tampoc s'ha aconseguit que les zones d'aparcament tampó, habilitades a Sant Celoni i Fogars de Montclús, hagin empès els conductors a deixar els vehicles en aquests punts per tal d'enllaçar amb el sistema de busos estructurat.

A aquests resultats tan minsos, cal afegir-hi que la mitjana global de persones transportades indica un nombre inferior a 10 passatgers per viatge i autobús.

De fet, la clau de volta del sistema ha fallat, perquè s'ha volgut utilitzar una política de *laissez faire, laissez passer*. S'han desoït les peticions efectuades per alguns actors (com la mateixa CSM) que reclamaven la posada en marxa d'un sistema de transport públic pensat, en primera instància, per donar servei a la gent que viu i treballa al territori montsenyenc, i no per transportar més turistes de cap de setmana al Montseny, servei que, en tot cas, hauria de ser una conseqüència subsidiària del primer. Aquesta política s'hauria d'acompanyar de mesures bel·ligerants contra els cotxes que aparquen fora dels llocs habilitats, impeding el pas dels veïns i dels vehicles d'emergència. També resulta imprescindible una informació instantània sobre l'estat dels aparcaments existents a les zones centrals del Parc. Aquesta informació hauria d'implicar restriccions d'accés als vehicles turístics, un cop aquests aparcaments s'hagin saturat, tal i com proposà la CSM en el seu moment,¹² i com suggerí la direcció del Parc d'aleshores.

---

¹¹ La primera fase es dugué a terme durant dos caps de setmana d'octubre i un de novembre, a més del dia de Tots Sants de 2017, a títol de prova pilot.

¹² Vegeu la *Proposta de prova pilot per una mobilitat compatible al Parc Natural del Montseny (CSM) maig de 2017*, adjunta (Annex VIII).

Les autoritats del Parc s'han negat a recórrer a aquest tipus de mesures, amb el resultat que hem esmentat més amunt: més vehicles a les carreteres que travessen el Montseny, diners públics gastats debades i el problema de la massificació sense solució.

Estem convençuts que, els exemples que hem exposat, serveixen per il·lustrar una situació que resulta cada cop més caòtica, en el pla jurisdiccional, en el mediambiental, en el de l'ús social del Parc i en les intervencions urbanístiques en aquest espai suposadament protegit.

6. Quin futur volem per al Parc Natural del Montseny?

Som dels convençuts que el paisatge del Montseny és el resultat de la interacció de la població humana amb el medi d'aquesta muntanya, en el decurs dels segles. Dit això, però, potser convé aclarir que aquesta interacció la conforma, bàsicament, l'acció dels homes i les dones que han estat treballant la terra al massís, transformant-lo, modelant-ne el paisatge, modificant-ne per tant el medi i, fins i tot, creant nous hàbitats, gràcies al seu treball constant i a la seva acció sobre els diferents estatges que formen aquest massís que, avui podem constatar, és part indestruïble de la nostra natura, a més de ser-ho de la nostra consciència ambiental col·lectiva.

Algú, potser malintencionadament, podria aduir que avui les tasques tradicionals del sector primari, que han conformat el paisatge abans al·ludit i han convertit el massís en Reserva de la Biosfera, ja no tenen cabuda en el marc de l'actual sistema econòmic i productiu.

Probablement, aquestes veus serien les mateixes que han apostat, des de fa temps, per considerar el sector terciari com l'únic viable a tot el territori montsenyenc. Probablement també, alguns d'aquests, mai han tingut una consciència clara que les accions que han conformat el Montseny tal com és, es troben ara en perill de desaparèixer definitivament i que, com a conseqüència, el paisatge al qual hom fa referència, també s'esvairà a marxades tot seguit.

És clar que no descobrirem res si diem que, a aquestes alçades de segle, ja s'ha demostrat que hi ha pròcers de casa nostra que no tenen problemes a vendre's el territori, sense considerar-ne les conseqüències, ni encara que aquestes puguin ser greus per al paisatge i per a les generacions futures.¹³

---

¹³ Vegeu sinó la vergonya dels projectes especulatius, que pretenen convertir la franja litoral de la Costa Brava en una nova Fuengirola de *luxe*, amb la complicitat d'autoritats i agents econòmics locals. De moment la pressió social ha aconseguit aturar-ne uns quants a través de les suspensions de llicències aprovades per la Comissió d'Urbanisme de Girona el passat 17 de gener i el 13 de febrer de 2019.

En qualsevol cas, no serà el sector terciari singularment el que pugui recollir el testimoni d'aquelles i aquells que ens han llegat el Montseny que hem conegut. Si més no, pel que fa a la seva acció positiva sobre el medi. De fet, és la pèrdua de les activitats tradicionals, conjuntament amb fenòmens globals com el canvi climàtic, el que està promocionant situacions com la de l'anomenada *transició forestal*, fruit directe de l'abandonament de la terra, que està tenint conseqüències negatives sobre la biodiversitat, per l'empobriment que comporta.¹⁴

No podem compartir de cap manera aquesta visió de futur per al cas del Montseny.

El sector terciari al massís ja està sobre saturat. Arribar al punt de no retorn, com està passant amb la Costa Brava, per posar un exemple actual, només actuaria en detriment dels seus valors naturals i del grau de biodiversitat que encara alberga.

El que ens cal és la recuperació de les activitats agropecuàries a la muntanya, afavorint la instal·lació de gent jove que pugui viure i treballar en activitats d'economia real, potenciant les produccions autòctones i revivint la muntanya, alhora que es recupera el mosaic anteriorment existent, gràcies a la ramaderia extensiva i a la renovació dels espais de conreu, sempre però respectant els seus valors naturals i les espècies pròpies que l'habiten.

Aquesta és, en síntesi, la política que pot permetre la salvaguarda real del massís del Montseny: a través de la seva pagesia, arrelada a les maneres de fer pròpies d'aquest territori, comptant amb el suport de les organitzacions socials, el petit comerç i les entitats conservacionistes. La millor garantia contra el deteriorament definitiu del medi i a favor d'un sector terciari responsable, no especulatiu i dimensionat en la mesura justa.

7. Alternatives possibles per tal de redreçar la situació

A la vista de les situacions que han estat descrites en apartats anteriors del present memoràndum, ens cal fer unes propostes que permetin corregir la situació d'impàs actual. Cal trencar amb la inèrcia acumulada en els darrers anys que, reforçada per l'anul·lació del Pla Especial de protecció de 2008, està aconseguint enquistar vells problemes i afegir-ne de nous, sense que les autoritats ambientals facin cap moviment per redreçar-los.

---

¹⁴ Vegeu per exemple l'article *Abandonament de la terra, paisatge i biodiversitat: qüestionant el caràcter restaurador de la transició forestal al Mediterrani*, publicat per la revista *Ecology and Society*, <http://www.ecologyandsociety.org/vol20/iss2/art7/>

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

En primer lloc, cal exigir a les autoritats ambientals (en aquest cas el Govern de Catalunya), que de manera similar al que s'ha fet en el cas de la franja litoral de la Costa Brava, s'estableixi una moratòria que suspengui la tramitació d'instruments de planejament i de gestió i la concessió de llicències d'obra nova, mentre no s'hagi definit la situació jurídica de protecció de manera clara i definitiva. En el nostre cas hauria d'afectar, com a mínim, tota la superfície dels diferents municipis que queda compresa dins dels límits del Parc Natural, segons la normativa de l'any 2008.

Paral·lelament, sobre la base d'allò que s'estableix a l'art. 23 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, s'hauria d'implementar una llei que definís el massís del Montseny com a *Paratge Natural d'Interès Nacional*, fixant, entre altres aspectes que determina la llei de referència, quines serien les zones de Reserva Integral, a més de demarcar els espais que s'haurien de considerar PNIN als efectes de protecció d'espais, hàbitats i espècies protegides.¹⁵

Estem convençuts que, de manera similar al cas del Cap de Creus, es podrà habilitar una llei que permeti convertir el massís del Montseny en un espai que gaudeixi de les figures de protecció que li atorga l'esmentada Llei 12/1985, de 13 de juny, que salvaguardi les especificitats d'aquesta muntanya que, atesa la seva riquesa biològica i ambiental, ha acreditat des de fa més d'un segle, i que l'han convertit en un espai emblemàtic, sense el qual no s'entendria la conservació de la natura a Catalunya.

És en aquesta tasca, que la CSM abocarà tots els recursos de què pugui disposar, comptant sempre amb l'entusiasme i la consciència d'una ciutadania, d'unes entitats ambientals i d'un estament científic que han sabut defensar de vell antuvi el seu patrimoni natural.

Equip de tècnics i ambientòlegs de la CSM

Sant Celoni, febrer de 2019

---

¹⁵ Pel que fa als precedents, cal citar la Llei 4/1998, de 12 de març, de protecció del Cap de Creus, així com la resolució MAH/2618/2006, de 28 de juliol, per la qual es feia públic l'acord de Govern, de 20 de juny de 2006, pel qual s'aprovà definitivament el Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural del Cap de Creus.

ANNEXOS